

MĚSTSKÝ ÚŘAD KUTNÁ HORA

Havlíčkovo nám. 552, 284 01 Kutná Hora,
IČ: 00236195

odbor památkové péče, kultury, školství a TV
sídlo odboru: Václavské náměstí 182, Kutná Hora
tel.: 327 710 215, 327 710 111*, fax: 327 710 202
e-mail: pamatky@kutnahora.cz, www.mu.kutnahora.cz

Spisová značka: MKH/030933/2008/08/PAM/MON

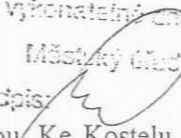
Naše č.j.: MKH/030933/2008
Vyřizuje: Naděžda Mottlová, referent
Tel.: 327 710 211
E-mail: mottlova@mu.kutnahora.cz
Datum: 22.7.2008

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne: 13-08-2008

Je vykonatelné dne: 13-08-2008

Městský úřad Kutná Hora

Podpis: Dne: 14-08-2008

Účastníci řízení:

Římskokatolická farnost Zruč nad Sázavou, Ke Kostelu 3, Zruč nad Sázavou, IČO: 46406743, zastoupenou P. MgA. Jaroslavem Konečným

Věc: Závazné stanovisko Městského úřadu Kutná Hora, odboru památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy k restaurování varhanní skříně a obnovení původního nástroje, kostel Povýšení sv. Kříže, Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora.

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Kutná Hora, odbor památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy, na základě ustanovení § 66 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění a ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, k žádosti č.j. MKH/030933/2008 ze dne 5.5.2008, kterou podala Římskokatolická farnost Zruč nad Sázavou, Ke Kostelu 3, Zruč nad Sázavou, IČO: 46406743, zastoupená P. MgA. Jaroslavem Konečným, vydává po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále jen NPÚ), Sabinova 5, 130 11 Praha 3 č.j. NPÚ/321/5685/2008 ze dne 30.6.2008 a vyjádření Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště, Valdštejnské nám. 3, Praha č.j. NPÚ-302/3961/2008 ze dne 16.6.2008 (došlo pod č.j. MKH/045698/2008 dne 9.7.2008), toto

závazné stanovisko

I. Restaurování varhanní skříně, kostel Povýšení sv. Kříže, Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora, která je jako movitá kulturní památka zapsána v Ústředním seznamu movitých kulturních památek pod číslem 83106/37 - 13011 *je* z hledisek ochrany zájmů státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, dle restaurátorského záměru, který 26.5.2008 vypracoval Rudolf Valenta, Praha 5, *přípustné* při dodržení následujících podmínek:

1. V první fázi dojde ke komplexnímu restaurátorskému průzkumu. Formou grafického podkladu bude vyhodnocen stav díla.

2. Po vyhodnocení průzkumů bude pracován podrobný záměr restaurování, včetně navrhovaných technologií a materiálů. Dále budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů.
3. Technologický postup restaurování bude v průběhu prací průběžně konzultován a upřesňován za účasti pracovníků NPÚ, investora a orgánu památkové péče.
4. Při provádění restaurátorských prací bude zpracována průběžná dokumentace pro závěrečnou restaurátorskou práci.
5. V průběhu restaurování budou vlastníkem svolávány kontrolní dny a konzultační schůzky, na které budou písemně zváni zástupci Městského úřadu Kutná Hora, odboru památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy, zástupce vlastníka, restaurátor a zástupce NPÚ.
6. Ukončení restaurátorských prací proběhne formou předávacího řízení za účasti zástupce vlastníka, restaurátora, Městského úřadu Kutná Hora, odboru památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy a zástupce NPÚ.
7. **Vlastník bude během prací průběžně konzultovat postup a způsob provádění prací s pověřeným pracovníkem NPÚ, územního odborného pracoviště středních Čech, který zabezpečuje jako odborná organizace státní památkové péče odborný dohled nad prováděním komplexní péče o kulturní památky (§32 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb.).**
8. Vlastník zajistí zpracování závěrečné restaurátorské zprávy o průběhu restaurování, jejíž součástí budou pokyny pro další ochranný režim – včetně návrhu opatření k zamezení poškození sochy apod. (dle ustanovení § 10 odst. 4, vyhlášky Ministerstva kultury České republiky č. 66/1988 Sb., v platném znění). Závěrečná zpráva bude předána vlastníkem zástupci NPÚ – územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (Sabinova 5, 130 11 Praha 3).

II. Obnovení původního barokního nástroje do varhanní skříně v kostele Povýšení sv. Kříže, Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora, která je jako movitá kulturní památka zapsána v Ústředním seznamu movitých kulturních památek pod číslem 83106/37 - 13011 je z hledisek ochrany zájmů státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, dle restaurátorského záměru, který 26.5.2008 vypracoval Rudolf Valenta, Praha 5, *přípustné* při dodržení následujících podmínek:

1. Budou provedeny průzkumy a rešerše, na jejichž základě bude zpracován restaurátorsko-rekonstrukční záměr pro varhanní stroj.
2. Technologický postup restaurování bude v průběhu prací průběžně konzultován a upřesňován za účasti pracovníků NPÚ, investora a orgánu památkové péče.
3. Při provádění restaurátorských prací bude zpracována průběžná dokumentace pro závěrečnou restaurátorskou práci.
4. **V průběhu restaurování budou vlastníkem svolávány kontrolní dny a konzultační schůzky, na které budou písemně zváni zástupci Městského úřadu Kutná Hora, odboru památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy, zástupce vlastníka, restaurátor a zástupce NPÚ.**

5. Ukončení restaurátorských prací proběhne formou předávacího řízení za účasti zástupce vlastníka, restaurátora, Městského úřadu Kutná Hora, odboru památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy a zástupce NPÚ.
6. **Vlastník bude během prací průběžně konzultovat postup a způsob provádění prací s pověřeným pracovníkem NPÚ, územního odborného pracoviště středních Čech, který zabezpečuje jako odborná organizace státní památkové péče odborný dohled nad prováděním komplexní péče o kulturní památky (§32 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb.).**
7. Vlastník zajistí zpracování závěrečné restaurátorské zprávy o průběhu restaurování, jejíž součástí budou pokyny pro další ochranný režim – včetně návrhu opatření k zamezení poškození sochy apod. (dle ustanovení § 10 odst. 4, vyhlášky Ministerstva kultury České republiky č. 66/1988 Sb., v platném znění). Závěrečná zpráva bude předána vlastníkem zástupci NPÚ – územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (Sabinova 5, 130 11 Praha 3).

O d ů v o d n ě n í

Městskému úřadu Kutná Hora, odboru památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy, jakožto věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, byla dne 5.5.2008 doručena žádost Římskokatolické farnosti Zruč nad Sázavou, Ke Kostelu 3, Zruč nad Sázavou, IČO: 46406743, zastoupená P. MgA. Jaroslavem Konečným, o vydání závazného stanoviska k restaurování varhanní skříňe a obnovení původního barokního nástroje do varhanní skříňe, kostel Povýšení sv. Kříže, Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora. Tímto dnem bylo ve věci zahájeno správní řízení.

Jako doklad o vlastnictví byla doložena kupní smlouva a čestné prohlášení. Dne 16.5.2008 bylo řízení přerušeno a účastník byl vyzván k doložení potřebných dokladů, a to souhlasu krajského úřadu s přemístěním movité kulturní památky a navrhovaného způsobu restaurátorského zásahu. Dne 7.7.2008 byl doložen souhlas krajského úřadu a restaurátorský záměr, který vypracoval Rudolf Valenta dne 26.5.2008. Veškeré podklady byly tedy doloženy.

Varhany byly původně určeny pro kostel sv. Stanislava v Kunštátu na Moravě, okres Blansko. Byly postaveny varhanářem Jiřím Španělem podle dochované smlouvy z roku 1797. V roce 1942 byl vyměněn původní nástroj za nový od Josefa Melzera. Skříň byla ponechána. V roce 2001 došlo k odstranění celých varhan. Jejich díly byly uskladněny na faře, odkud byly v roce 2008 přemístěny do Zruče nad Sázavou se záměrem obnovení podoby varhan z konce 18. století.

Dne 13.6.2008 proběhla odborná prohlídka varhan za přítomnosti pracovníků NPÚ a zástupce vlastníka. Na základě této schůzky zpracoval odborný památkový organolog PhDr. Petr Koukal posouzení stavu nástroje, ve kterém uvedl doporučení k jeho obnově. Tento materiál je nedílnou součástí vyjádření NPÚ a doporučení v něm uvedená je třeba respektovat.

Varhanní skříň se dochovala v neúplné podobě. Existují však její fotografie před demontáží. Zachovaly se části architektury a větší množství rozvilinových řezeb se zlacenou a stříbřenou povrchovou úpravou. Povrch architektury je řešen patrně novodobým hnědým nátěrem. Podle dochované fotodokumentace je možné provést doplnění chybějících partií.

Řezby jsou silně napadeny dřevokazným hmyzem, některé partie vykazují „perníkovou strukturu“.

Podle dochované smlouvy z roku 1797 varhany původně postavil varhanář Jiří Španěl do kostela sv. Stanislava v Kunštátu na Moravě. Zde byl v roce 1942 jejich stroj odstraněn a do staré skříňe přišel nový od kutnohorského Josefa Melzera. Po několika desetiletích se ukázalo, že to bylo nešťastné rozhodnutí, protože nový nástroj byl nekvalitní a poruchový. Celé varhany byly roku 2001 z kůru odstraněny, díly demontované historické skříňe byly uskladněny na faře. Zde zůstaly až do roku 2008, kdy vikář P. Mgr. MgA. Jaroslav Konečný vyvinul iniciativu k jejich transferu do farního kostela ve Zručí nad Sázavou s cílem obnovit jejich původní podobu z konce 18. století.

Varhanní skříň se dochovala v neúplné podobě, z barokního varhanního stroje existuje jen torzo: část píšťalnic, prospektové píšťalové věšáky s tónovými popisy, část píšťalových laviček sporného původu. Dochovala se původní smlouva o postavení varhan a fotografie varhanní skříň před demontáží.

Záznam dispozice není jednoznačný. Není uveden materiál pro výrobu píšťal. Jednoznačně lze identifikovat jen dobově nezvyklý rozsah manuálů, pedálový rozsah není uveden. Dále je z formulace ve smlouvě zřejmé, že manuály měly spojku, snad přetahovací. V této souvislosti je nutné opravit nově tradovaný omyl: zpráva o uzpůsobení klaviatur „ke svatbám“ obsažená v podkladech vlastníka a ve vyjádření organologa pražského arcibiskupství, je kvůli nesprávnému překladu chybná: jde právě o potvrzení existence manuálové spojky.

Rozsah pedálu není na rozdíl od manuálů uveden, což nasvědčuje, že asi šlo o tradiční podobu s krátkou oktávou bez potřeby bližší specifikace. Údaj, že korpus varhan je rozdělen na tři díly, nejspíš svědčí o existenci samostatně stojícího hracího stolu (prvním dílem byla skříň hlavního stroje s pedálem, druhým dílem pak positiv v zábradlí). Posledním použitelným údajem je zpráva, že varhany měly dva měchy. Samozřejmostí je skutečnost, že traktura byla mechanická a vzdušnice zásuvkové.

Z uvedených skutečností vyplývá, že obnova tohoto nástroje je v první řadě záležitostí zodpovědné restaurátorské rekonstrukce. Je nezbytně nutné provést odpovídající srovnávací průzkum pokud možno všech dochovaných nástrojů Jiřího Španěla staršího spojený s rešerší literatury a archivních fondů. Teprve na tomto základě je vhodné sestavit odpovídající restaurátorsko-rekonstrukční záměr celkové obnovy. Výsledkem by měla být vhodně obnovená, jen zatím torzálně existující podoba historických varhan, které navíc odpovídajícím způsobem doplní stávající vybavení interiéru kostela. Bohaté možnosti jejich užití pro liturgickou, hudebně pedagogickou a koncertní činnost v obci a regionu jsou nesporné.

Restaurátorské práce uměleckořemeslných děl, která jsou součástí kulturních památek může restaurovat pouze restaurátor s příslušným povolením Ministerstva kultury ČR, s oprávněním podle třídníku specializací, který je přílohou 1 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění. Nebo osoba (příslušník jiného členského státu Evropské unie), která je oprávněna provádět v České republice podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 18/2004Sb.) restaurování, aniž by požádala o uznání své odborné kvalifikace, písemně oznámí svůj záměr provést restaurování ve lhůtě 30 dnů před zahájením restaurování Ministerstvu kultury (§ 14b odst. 1 a 2 zákona č. 20/1987Sb.).

Před zahájením restaurátorských prací by se měla uskutečnit schůzka zástupce NPÚ a pověřených restaurátorů. Při restaurování musí být respektovány klasické řemeslné postupy za účelem zachování charakteru této kulturní památky.

Výše uvedené podmínky jsou stanoveny s ohledem na zachování památkové hodnoty objektu, historických konstrukcí a jeho tradičního vzhledu včetně detailů a řemeslných postupů.

Stát chrání kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu.

Městský úřad Kutná Hora si vyžádal, v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., písemné vyjádření NPÚ, územního odborného pracoviště středních Čech. Žádost o vyjádření obdržel NPÚ dne 7.5.2008. Dne 29.5.2008 jsme obdrželi žádost NPÚ o prodloužení lhůty pro vydání vyjádření. Na základě této žádosti byla lhůta pro vyjádření NPÚ prodloužena do 6.6.2008. Na základě vyjádření NPÚ, územního odborného pracoviště č.j. NPÚ-321/5685/2008 ze dne 30.6.2008 (došlo dne 9.7.2008), jehož součástí je také vyjádření NPÚ, ústředního pracoviště č.j. NPÚ-302/3961/2008 ze dne 16.6.2008 a vlastní znalosti předmětné kulturní památky Městský úřad Kutná Hora rozhodl, v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o přípustnosti navržených prací a stanovil podle tohoto ustanovení a podle ustanovení § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., základní podmínky, za kterých lze práce připravovat a provést. Před vydáním rozhodnutí byla zástupci vlastníka, jako účastníku řízení, v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dána možnost vyjádřit se k jeho podkladům. P. Mgr. MgA. Jaroslav Konečný do protokolu uvedl, že k podkladům závazného stanoviska ani ke způsobu jejich zjištění nemá připomínku.

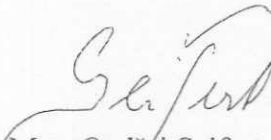
Toto rozhodnutí respektuje podmínky uvedené ve vyjádření NPÚ, které jsou stanoveny tak, aby byly zachovány památkové hodnoty varhanní skříně a její tradiční vzhled. Z uvedených důvodů bylo rozhodnuto, jak je uvedeno výše.

Podmínky tohoto závazného stanoviska se opírají o písemné vyjádření NPÚ ze dne 30.6.2008 a 16.6.2008, žádost vlastníka a metodiku NPÚ – Péče o varhany a zvony.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí je možno se odvolat do 15 dnů ode dne oznámení ke Krajskému úřadu Středočeského kraje v Praze písemným podáním u Městského úřadu Kutná Hora, odbor památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy.

Mgr. Ondřej Seifert
vedoucí odboru

Obdržel účastník řízení na doručencek:

Římskokatolická farnost Zruč nad Sázavou, Ke Kostelu 3, Zruč nad Sázavou, IČO: 46406743, zastoupenou P. MgA. Jaroslavem Konečným

Na vědomí po nabytí právní moci:

Národní památkový ústav, územní pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova 5, 130 00 Praha 3, Mgr. Maděrová, tel.: 274 008 271

Poznámky:

Obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi (dále jen „restaurování“), mohou provádět fyzické osoby na základě povolené vydaného podle § 14a, přičemž restaurování se rozumí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací respektujících technickou a výtvarnou strukturu originálu (§ 14 odst 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči).